

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Comentariul art. 1900 din Codul civil (urmare) de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de Casație, s. I: I. N. Mongescu cu Ministerul de finanțe.

Curtea de apel din București, s. I: Mânăstirea Samurcași cu Mândica Iordăchescu și alții.

Comentariul articolului 1900 din Codul civil

II. Acțiunile supuse prescripției statornicite de art. 1900.

(Urmare) (*)

Dispoziția excepțională a art. 1900 C. civ. întemeinduse, după cum am văzut, pe o presumpție de renunțare sau de confirmare, nu se aplică la actele inexistente, ci numai la acele supuse anulării sau rescisiunii, căci numai aceste din urmă pot fi confirmate: «Considerând, zice Curtea noastră supremă, că dispozițiile art. 1900, după care acțiunea în nulitate se prescrie prin trecerea de zece ani, se aplică numai pentru cazul când se cere anularea actului pentru vicii de forme, sau când consimțământul a fost smuls prin violență, dol sau eroare; Că, în specie, intimatul nu pretindea că actul i-a fost smuls prin dol sau violență, sau că n'a fost investit cu formele legale, ci acțiunea sa avea de obiect de a se califica actul de vânzare ca *inexistent* și făcut cu scopul de a frustra pe fiica sa de dreptul consacrat prin legea actuală de a veni la succesiunea sa; Că, în acest caz, acțiunea intimatului nu poate fi supusă prescripției prevăzută de art. 1900, ci acelei de drept comun (art. 1890),

aplicabilă tuturor acțiunilor pentru care legiuitorul n'a fixat un termen special de prescripție, etc.» (1).

Prescripția statornicită de art. 1900 n'a fost, în adevăr, înființată de cât pentru acțiunile în anulare sau în rescisiune, adică care presupun existența unui viciu de natură a produce anularea contractului și contemporan al formațiunii sale.

Aceste vicii sunt: eroarea, dolul, violența, lesiunea (în privința minorilor) și incapacitatea. Orice acțiune întemeiată pe o altă cauză este supusă prescripției ordinare de treizeci de ani (art. 1890).

Astfel, nu sunt supuse prescripției de zece ani convențiile fără cauză sau întemeiate pe o cauză falsă ori ilicită (art. 966) (2), precum ar fi, de exemplu, convenția prin care creditorul ar fi stipulat, într'un contract de amanet sau de anticresă, că el va rămânea proprietarul lucrului, în lipsa plăței efectuate la termenul convenit (art. 1689, 1701 C. civ., 488 C. com.) (3); contractul pignorativ, care ar ascunde o anticresă exorbitantă sub forma unei vânzări cu facultate de res-

(1) Vezi Bulet. Cas., S. a. I, anul 1887, consid. de la p. 419. Cpr. C. Pau. Sirey, 91. 2. 229. D. P. 90. 2. 345. T. Huc, II, 188. Planol, II, 1343. Laurent, XIX, 8. Baudry, II, 1168. Marcadé, IV, 883. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6763. Demolombe, XXIX, 50. 51. Larombière, IV, art. 1304, No. 54. Colmet de Santerre, V, 262 bis I și II. Thiry, III, 103. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 271. Massé-Vergé, III, § 584, p. 477, notele 4 și 6. Arntz, III, 292. Leroux de Bretagne, *Prescription*, II, 1121, 1129. Bufnoir, *op. cit.*, p. 650. D. Tazlaouan, *loco supra cit.*, C. M. Sipsom, *Revista de drept și sociologie*, No. 2 din 15 nov. 1899, p. 143, 144.

(2) Cpr. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6769 și autoritățile citate acolo. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1130.

(3) Cpr. Larombière, IV, art. 1304, No. 59. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1137. — Art. 604 din Codul Calimach (461 C. austriac) prevede de asemenea că creditorul amanetar sau ipotecar nu poate să rămâie proprietar a amanetului sau a ipotecei, de și s'ar fi făcut alcătuire intru acest chip; însă s'a decis că nulitatea acestei clauze nefiind creată de lege pentru motive de ordine publică, ci numai în interesul debitorilor, ca o măsură de protecțiune pentru densii față cu creditorii, ei erau liberi de a invoca această nulitate sau de a renunța la densa, după cum îi povățuia interesul. C. Galatz. *Curierul Judiciar* din 1895, No. 29.

(*) A se vedea *Curierul Judiciar*, No. 18 din 4 Martie 1901.

cumpărare, stipulată în favoarea vânzătorului⁽⁴⁾; pactele succesoriale, pe care legiuitorul actual le proibă ca contrare ordinii publice și bunelor moravuri (art. 702, 965, § 2 și 1226 C. civ.)⁽⁵⁾; vânzările în care lucrul era perit în momentul închierii contractului (art. 1311)⁽⁶⁾, etc. În toate aceste cazuri, precum și în altele de asemenea natură, se va aplica prescripția de treizeci de ani (art. 1890).

Art. 1900 nu este de asemenea aplicabil acțiunii în rezoluțiune pentru inexecutare de sarcini sau de condițiuni⁽⁷⁾; acțiunii în revocare sau în reducere a unei donațiuni (art. 829, 847); cerei de desființare a contractului de închiriere pentru pierderea parțială a lucrului închiriat (art. 1423); acțiunii în repetiție pentru plata unui lucru nedatorit (art. 993); acțiunii în simulație, etc.⁽⁸⁾.

O donațiune nulă în privința formelor fiind inexistentă (art. 1168), prescripția decenală prevăzută de art. 1900 nu va putea fi opusă dăruitorului. Deci, dacă el a predat lucrul dăruit în baza unui asemenea contract, el va putea să-l revendice timp de treizeci de ani. În zadar i s'ar opune că acțiunea sa ar fi o acțiune în anulare, și că asemenea acțiuni se prescriu prin zece ani, căci, pe de o parte, acțiunea sa nu este o acțiune în anulare, ear pe de alta, art. 1900 presupune un act susceptibil de a fi confirmat; ori art. 1168 dispune că dăruitorul nu poate, prin nici un act confirmativ, să repare viciurile unei donațiuni nule în privința formelor⁽⁹⁾. Moștenitorii dăruitorului vor

(4) Cpr. Larombière, *loc cit.* Pand. fr., *Oblig.*, I, 6775. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 278, text și nota 28. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1138. — *Contră.* C. Limoges, Sirey, 40. 2. 62. D. P. 51. 5. 366, coloana 2, v^o Nullité.

(5) Thiry, III, 104. Arntz, III, 292. Laurent, XIX, 11, 12. Demolombe, XXIX, 59. Massé-Vergé, III, § 584, p. 478, nota 6. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 271, text și nota 4. Troplong, *Vente*, I, 249. Marcadé, IV, 883. Larombière, IV, art. 1304, No. 56. Vazeille, *Prescription*, 547. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1131. — *Contră.* Duvergier, *Vente*, I, 230. Toullier D., IV, partea I, 599. Cas. belg. *Pasicrisie belge*, 51. 1. 336.

(6) Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1130. Laurent, XIX, 9, și XXIV, 88. Duvergier, *Vente*, I, 236. Troplong, *Vente*, I, 252. Pand. fr., I, 6780. Aubry et Rau, IV, § 349, p. 335, text și n. 19. Massé-Vergé, IV, § 675, p. 269, n. 14. Marcadé, VI, art. 1601, No. 1, p. 218. Fuzier-Herman, IV, art. 1601, No. 6. Guillouard, *Vente*, I, 168. Colmet de Santerre, VII, 30 bis I. Baudry, III, 499.

(7) Contractul nu are, în adevăr, în asemenea caz, nici un viciu de natură a-l desființa, principiul desființării sale isvorind din un eveniment posterior, neîndeplinirea sarcinilor sau condiției de către una din părți. Acțiunea resolutorie va fi deci supusă prescripției ordinare de treizeci de ani. Cpr. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1127. T. Huc, VIII, 191. Marcadé, IV, 884. Thiry, III, 105, *in fine*. Arntz, III, 292. Baudry, II, 1168. Planiol, II, 1343.

(8) Planiol, Baudry, *loc supra cit.* T. Huc, VIII, 191. Demolombe, XXIX, 126. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6836. Laurent, XIX, 30.

(9) Pand. fr., *Oblig.*, I, 6778. Laurent, XIX, 13. Demolombe, XXIX, 60. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 273. Duranton, XII, 588. Vazeille, *Prescription*, II, 546.

trebui însă să propue nulitatea donațiunii în curs de zece ani de la moartea autorului lor, căci, dacă în acest timp ei ar rămânea în inacțiune, viciurile actului ar dispărea și el ar deveni valid (art. 1167, § ultim)⁽¹⁰⁾.

În fine, prescripția statornicită de art. 1900 nu se aplică de cât la convențiile care se referă la un interes bănesc⁽¹¹⁾, ear nu la acele relative la familie, precum sunt căsătoria⁽¹²⁾, adopțiunea, recunoașterea unui copil natural, etc., pentru care există regulile speciale⁽¹³⁾; nici la cererile care ar avea de obiect îndreptarea unei erori de calcul, de nume, de dată, etc.⁽¹⁴⁾.

Dar dacă dispoziția art. 1900 nu este nici odată aplicabilă convențiilor *inexistente*, este ea în sens invers, aplicabilă tuturor convențiilor *anulabile*? După un sistem se susține că, îndată ce nulitatea este susceptibilă de a fi acoperită prin confirmare, prescripția decenală devine aplicabilă, fie că nulitatea este de interes privat, fie de ordine publică. Ast-fel, nulitatea pronunțată de art. 1309 C. civ. nefiind perpetuă, cu toate că ea interesează ordinea publică, prescripția de zece ani ar putea să acopere nulitatea cesiunii, de câte ori magistratul cesionar a unui drept litigios ar fi încetat de a ocupa funcțiunea care făcea obstacol la cesiune, pentru că, prin

(10) Cpr. Cas. rom. (22 fevr. 1900), decizie pronunțată în unire cu concluziile noastre și C. Craiova. *C. judiciar* din 1900, No. 22 și *Dreptul* din 1900, No. 74. *Gazeta tribunalelor* (Iași), No. 2 din 15 dech. 1900. *Dreptul* din 1899, No. 43 și 60. *Dreptul* din 1898, No. 84. Vezi și trib. Iași, *Dreptul* din 1883, No. 17. Tot în acest sens este și jurisprudența franceză. Vezi D. P. 61. 2. 79. D. P. 62. 1. 341. D. P. 63. 1. 71. D. P. 67. 2. 154. D. P. 69. 1. 246. Sirey, 70. 2. 124. Cpr. în același sens, Colmet de Santerre, V, 313 bis I. Laurent, XII, 229 și 482 urm.; XVIII, 592 și XIX, 13. T. Huc, VIII, 278, *in fine*. Fuzier-Herman, III, art. 1304, No. 89. Duranton, XII, 538. Observ. în Sirey, 62. 1. 561. Pand. fr., I, 6829. Troplong, *Donations*, II, 1086. Vazeille, *Prescription*, II, 546. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1143. — *Contră.* Demolombe, XXIII, 296 și XXIX, 120, 121. Marcadé, V, art. 1340, No. 3, p. 101. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 276, text și nota 19. Saintespès-Lescot, *Donations*, III, 581. Larombière, IV, art. 1204, No. 62. Acești autori aplică în specie moștenitorilor prescripția de treizeci de ani.

(11) Convențiile care au de obiect un interes bănesc sunt toate supuse prescripției statornicite de art. 1900, fie că ele au de obiect producerea unei obligațiuni, precum sunt contractele, fie că ele au de obiect stângerea unei obligații, precum novația, remiterea datoriei, compensația facultativă, etc. Cpr. Planiol, II, 1344. Baudry, II, 1168.

(12) Vezi în privința căsătoriei, Baudry, I, 510. T. Huc, II, 129. Laurent, II, 454. Pand. fr., *Marriage*, I, 1043 urm. Vezi și t. I, partea II a Comentariilor noastre de drept civil, p. 52, nota 3, unde se arată controversa.

(13) Cpr. Baudry, II, 1168. Planiol, II, 1344.

(14) Vezi Baudry, Planiol, *loc supra cit.* Pand. fr., *Oblig.*, I, 6838. Laurent, XIX, 31. Demolombe, XXIX, 127. Cpr. art. 582 din Ante-proiectul Codului japonez elaborat de profesorul G. Boissonade, care a rămas tot în stare de proiect, fiind-că, la 1896, s'a promulgat în Japonia un alt Cod, luându-se de model proiectul noului Cod german.

asemenea încetare, dispare și pedica care se opunea la confirmarea convențiunei⁽¹⁵⁾.

La aceasta însă se răspunde, cu drept cuvânt, că prescripția decenală nu se aplică de cât atunci când nu este vorba de o nulitate de ordine publică. Această prescripție întemeindu-se, în adevăr, pe o confirmare tacită și lăsând a se presupune că obligația poate fi confirmată, a confirma însemnează a renunța la dreptul de a exercita acțiunea în anulare, și știut este că părțile nu pot renunța de cât la nulitățile stabilite în interesul lor privat, ear nu la acele care privesc ordinea publică (art. 5). Nulitățile de ordine publică neputând deci fi confirmate, confirmarea tacită prin expirarea termenului de zece ani este tot atât de inadmisibilă în specie, pre cât este și confirmarea expresă⁽¹⁶⁾.

Acțiunea în anulare care rezultă din un viciu de formă este ea supusă prescripției statornicită de art. 1900? Dacă anularea provine din împrejurarea că convenția n'a putut să se formeze din cauza lipsei de consimțământ, precum ar fi, de exemplu, în cazul în care una din părți ar fi refuzat de a semna actul sub semnătură privată venit a o constata, pentru că n'a primit condițiile părții adverse, nu mai rămâne îndoială că această nulitate de formă nu poate fi acoperită prin expirarea termenului de zece ani⁽¹⁷⁾.

De asemenea, nu poate să fie vorba de confirmare fie expresă, fie tacită, de câte ori formele sunt prescrise pentru însuși existența convențiunei, după cum este în materie de donațiune, ipotecă, convenții matrimoniale, și în privința tuturor actelor solemne în genere⁽¹⁸⁾.

În fine, se decide că termenul de zece ani nu poate să acopere viciul unui act sub semnătură privată redactat contrar dispozițiilor art. 1179, 1180⁽¹⁹⁾.

Ce trebuie să decidem în celelalte cazuri?

Unii aplică art. 1900 acțiunilor în anulare întemeiate pe neobservarea formelor prescrise de lege pentru autentificarea actelor, întemeindu-se mai cu seamă pe raportul lui Jaubert la Tribunalat, care a zis că nulitățile de formă pot fi acoperite prin tăcere⁽²⁰⁾.

⁽¹⁵⁾ Cpr. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 272, text și nota 7. T. Huc, VIII, 276. Cas. fr. Sirey, 90. 1. 49.

⁽¹⁶⁾ Cpr. Baudry, II, 1168. Larombière, IV, art. 1304, No. 55. Demolombe, XXIX, 65 urm. Laurent, XVII, 600 și XIX, 14.

⁽¹⁷⁾ Cpr. Demolombe, XXIX, 72. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6790. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1141.

⁽¹⁸⁾ Demolombe, XXIX, 73. Pand. fr., *loco cit.* Leroux de Bretagne, *loco cit.*

⁽¹⁹⁾ Demolombe, XXIX, 74. Pand. fr., *loco cit.* Aubry et Rau, VIII, § 756 p. 235, 245. Duranton, XIII, 165, 185.

⁽²⁰⁾ Cpr. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 272, text și nota 6, Duranton, XII, 537. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1139 urm.

Alții însă resping această soluție, și cu drept cuvânt, pentru că art. 1900 vorbește de anularea sau stricarea unei convențiuni, și convenția există independent de actul (*instrumentum*) care o constată. Validitatea sau nulitatea actului instrumental reducându-se la o chestie de probă, de câte ori actul scris a fost redactat în așa mod în cât să facă credință, trecerea unui timp, ori cât de lung ar fi, nu poate să-i dea puterea probatorie care-i lipsește din capul locului⁽²¹⁾.

Am văzut că acțiunile în anulare sau în rescisiune a convențiilor la care se aplică art. 1900, sunt acele care rezultă din un viciu de consimțământ sau *din incapacitate*.

În ceea-ce privește acțiunea în anulare conferită minorilor emancipați din cauza neobservării formelor prescrise pentru unele acte juridice, nu mai încap îndoială că prescripția de zece ani este aplicabilă în privința actelor făcute de însuși minorul.

Ce trebuie să decidem în privința actelor săvârșite de epitrop? Este aplicabilă în specie prescripția de zece ani sau cea de treizeci de ani? Chestiunea este controversată, însă părerea cea mai juridică este, de bună samă, cea care aplică, în specie, prescripția de zece ani: 1° pentru că art. 1900 nu distinge între convențiile încheiate de tutor și acele încheiate de minor; și 2° pentru că epitropul care întrece limitele mandatului său rămâne tot reprezentantul minorului (art. 390 C. civ.), actele făcute de dânsul fiind numai neregulate, ear nu inexistente⁽²²⁾.

Aceasta lasă însă a se presupune că epitropul a lucrat în numele minorului, căci dacă el ar fi lucrat în numele său propriu, minorul care n'a luat parte la acest act nici direct, nici prin reprezentantul său legal, nu are acțiunea în anulare sau în rescisiune, ci acțiunea în revendicare contra terțiului care a dobândit bunul de la epitrop și

⁽²¹⁾ Cpr. Laurent, XIX, 46. Baudry, II, 1168. Pand. fr., I, 6793. Demolombe, XXIX, 76. Larombière, IV, art. 1304, No. 62. C. M. Sipsom, *Revista de drept și sociologie*, No. 2 din 15 Nov. 1899, p. 139 urm. D. Tazlaoanu, aceeași Revistă, No. 6 din 1900, p. 573.

⁽²²⁾ Cpr. Marcadé, IV, 900. Baudry, II, 1165. Thiry, III, 108. Demolombe, XXIX, 90. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6800 urm. Laurent, XIX, 20, 21. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1160. Larombière, IV, art. 1304, No. 46. Fréminville, *Minorité*, 896. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 273, text și nota 13. Massé-Vergé, III, § 587, p. 478, n. 7. Solon, *Nullités*, II, 468. Tot în acest sens este și jurisprudența. Vezi D. P. 47. 2. 14. D. P. 63. 5. 288. D. P. 72. 2. 125. D. P. 77. 1. 260. Sirey, 76. 1. 291.—*Contrà*. Duranton, III, 598; X, 282 și XII, 545. Vazeille, *Prescription*, II, 550. Rolland de Villargues, *Répert.*, V^o *Nullité*, 20. Chardon, *Du dol et de la fraude*, II, p. 286. Grenier, *Hypothèques*, I, 48. C. Douai, Sirey, 72. 2. 1 și nota lui Labbé. Acești din urmă aplică în specie prescripția de treizeci de ani, întemeindu-se mai cu samă pe dreptul vechi și pe autoritatea lui Pothier (*Tr. des personnes*, IX, 170), care era formal în această privință.

care va putea respinge acțiunea minorului numai prin usucapiunea ordinară îndeplinită în favoarea lui⁽²³⁾.

Este de asemenea fără îndoială că, de câte ori vânzarea bunurilor minorului s'a făcut de epitrop în urma majorității nevêrsnicului, acțiunea în revendicare va fi supusă prescripției de treizeci de ani, pentru că, în asemenea caz, s'a vândut lucrul altuia⁽²⁴⁾.

Ceea ce am zis în privința minorilor este aplicabil și interzișilor (art. 448)⁽²⁵⁾. Cât pentru actele făcute de curatorul unui minor emancipat, în calitatea sa de curator, ele nu pot fi asimilate acelor făcute de epitrop, pentru că curatorul nu reprezintă pe minor, ci l'asistă numai în privința unor acte (art. 428). În privința actelor săvârșite de curator, minorul emancipat va avea deci o acțiune prescriptibilă numai prin treizeci de ani, pentru că, față cu minorul, care n'a luat parte la act nici prin sine însuși, nici reprezentat prin altul, curatorul se consideră ca un terțiu și actele lui nu sunt opozabile minorului (art. 973)⁽²⁶⁾.

Aceiaș soluție este, pentru aceleași motive, aplicabilă actelor făcute de consiliul judiciar în privința persoanelor supuse acestui consiliu (art. 445, 458 urm.)⁽²⁷⁾.

Chestiunea de a se ști dacă acțiunea în anulare a înstrăinării fondului dotal este sau nu, în urma desfacerei căsătoriei, supusă prescripției decenale prevăzută de art. 1900, a dat loc la dificultăți mai cu samă în Franța, unde art. 1560 se deosebește, în redacțiunea sa, de textul nostru (art. 1255). De câte ori imobilul dotal a fost înstrăinat de ambii soți împreună, sau numai de femeie, autorizată ori neautorizată, se decide în genere că art. 1900 este aplicabil, pentru că nulitatea având, în specie, de cauză incapacitatea femeii dotale, adecă provenind din un viciu de consimțământ, poate fi înlăturată prin ratificare, de câte ori acest viciu a dispărut și femeia a redobândit capacitatea sa. Ori, prescripția statornicită de art.

1900 nefiind de cât o confirmare tacită, face neapărat să dispară viciul înstrăinării⁽²⁸⁾. Textul nostru este chiar formal în această privință: «Dacă, afară de casurile excepționale mai sus arătate, dize art. 1255 din Codul civil, femeia sau amândoi soții împreună înstrăinează imobilul dotal, femeia sau moștenitorii săi poate face a se revoca înstrăinarea în curs de zece ani după desfacerea căsătoriei. Femeia va avea acelaș drept în curs de zece ani după separațiunea patrimoniilor».

Cât pentru cazul în care imobilul dotal ar fi fost înstrăinat numai de bărbat, chestiunea este controversată. Unii susțin că art. 1900 nu'și primește aplicare în cazul de față, pentru că bărbatul vânzând în specie lucrul altuia, acțiunea pe care o are femeia pentru a dobândi imobilul său pe nedrept înstrăinat, este o acțiune în revendicare supusă prescripției de treizeci de ani⁽²⁹⁾.

Acest sistem este însă inadmisibil, pentru că bărbatul nu poate fi considerat ca un străin în privința imobilului dotal, și aceasta din cauza puterilor ce legea îi conferă asupra acestui imobil. De și prin înstrăinarea imobilului el a întrecut limitele puterilor sale, totuși este cu neputință de a zice că el a lucrat fără mandat. Art. 1255 nu conferă femeii în toate casurile, fie că înstrăinarea este opera ei, fie a bărbatului, de cât o acțiune în anulare, ear nu o acțiune în revendicare. Prin urmare art. 1900 este aplicabil și în specie⁽³⁰⁾.

Acest text este aplicabil chiar în cazul în care bărbatul ar fi înstrăinat imobilul dotal ca al său, pentru că calitatea luată de bărbat în actul de înstrăinare nu poate să schimbe dreptul și acțiunea femeii, care rămâne tot o acțiune în anulare⁽³¹⁾.

Prescripția de zece ani prevăzută de art. 1900 nu se aplică numai particularilor, fie ei prezenți sau absenți⁽³²⁾, dar încă Statului, comunelor, județelor și stabilimentelor publice în genere (art. 1845). Astfel, o comună va avea zece ani din ziua înstrăinării pentru a cere anularea acestei

⁽²³⁾ Cpr. Pand. fr., *Oblig.*, 6806. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1161. Demolombe, XXIX, 91. Larombière, IV, art. 1304, No. 46. Aubry et Rau, IV, § 338, p. 274, nota 13 *in fine*. C. Bordeaux, Sirey, 58. 2. 395.

⁽²⁴⁾ Pand. fr., I, 6807. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1161.— Dacă însă epitropul a vândut un imobil în cursul epitropiei, fără îndeplinirea formelor legale, atunci nu mai e vorba de o acțiune în revendicare, ci de o acțiune în anularea vânzării, pe care minorul devenit major o va introduce în contra cumpărătorului, acest din urmă putând să'i opue prescripția de zece ani, care va începe a curge din ziua ajungerii sale la majoritate. Cpr. D. Tazlaoanu, *Revista de drept și sociologie* No. 6 din 15 Martie 1900, p. 569 urm.

⁽²⁵⁾ Pand. fr., *Oblig.*, 6807. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1162. Larombière, IV, art. 1304, No. 46.

⁽²⁶⁾ Pand. fr., *Oblig.*, *loco cit.* Larombière, *loco cit.*

⁽²⁷⁾ Cpr. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1163. Larombière, IV, art. 1304, No. 48, *in fine*.

⁽²⁸⁾ Cpr. Pand. fr., *Mariage*, II, 10864. Guillouard, *Contrat de mariage*, IV, 1910. Laurent, XXIII, 503. Aubry et Rau, V, § 537, p. 567. Baudry, III, 406, 414. Marcadé, VI, art. 1560, No. 1 și 5. Thiry, III, 517.

⁽²⁹⁾ Rodière et Pont, *Contrat de mariage*, III, 1894. Laurent, XXIII, 504. Baudry, III, 416. Colmet de Santerre, VI, 232 bis VIII urm. Pand. fr., *Mariage*, 10870. Arntz, III, 900. Thiry, III, 517.

⁽³⁰⁾ Marcadé, VI, art. 1560, No. 5. Aubry et Rau, V, § 537, p. 567, nota 39. Troplong, *Contrat de mariage*, IV, 3583. Vezi și Guillouard, *Contrat de mariage*, IV, 1913, care justifică aplicarea prescripției decenale prin alte considerațiuni.

⁽³¹⁾ Marcadé, *loco cit.*—*Contrat*. Baudry, III, 416. Aubry et Rau, V, § 537, p. 569, text și nota 43. Troplong, *op. cit.*, IV, 3583.

⁽³²⁾ Este în adevăr de principiu că prescripția statornicită de art. 1900 curge în contra absenților. Cpr. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1168. Vezi și L. 20, Pr., Dig., *De minoribus*, 4, 4.

instrăinării consimțită de reprezentanții săi fără îndeplinirea formelor prescrise de lege⁽³³⁾.

S'a decis de asemenea că art. 1900 este aplicabil și străinilor, pentru că prescripția statornicită de acest text ar constitui un statut real⁽³⁴⁾.

Pentru ca prescripția decenală prevăzută de acest text să fie însă aplicabilă, se cere ca să fie vorba de anularea sau stricarea unei convențiuni; de unde rezultă că ea este inaplicabilă în materie de testamente, anularea unor asemenea acte nepunându-se acoperi de cât prin prescripția de treizeci de ani, conform dreptului comun (art. 1890)⁽³⁵⁾, și aceasta chiar în cazul unei împărțeli făcută de ascendent sub forma unui testament⁽³⁶⁾.

Dispoziția art. 1900 fiind excepțională, trebuie interpretată în mod strict, așa în cât ea nu va fi aplicabilă acțiunilor în anulare sau în rescisiune îndreptate contra actelor care consistă în manifestarea unei voinți unilaterale⁽³⁷⁾, precum este, de exemplu, acceptarea sau lepădarea unei moșteniri.

Art. 1900 nefiind aplicabil de cât atunci când acțiunea în anulare sau în rescisiune este îndreptată contra unei convențiuni, se înțelege că prescripția ce el statornicește nu se va aplica de cât

⁽³³⁾ Cpr. Larombière, IV, art. 1304, No. 49. T. Huc, VIII, 193. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1169. Troplong, *Prescription*, I, 196. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 273. Demolombe, XXIX, 82. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6811. Planiol, II, 1341. Laurent, XIX, 17. Cas. fr. și C. Lyon. D. P. 87. 1. 121 și 178. Sirey, 89. 1. 213. Sirey, 90. 1. 514. Cas. rom. și C. București. Bulet. S-a 1, anul 1886, p. 395 și *Dreptul* din 1886, No. 48. — *Contră*, Solon, *Nullités*, II, 479. — Și la Romani, corporațiile municipale puteau, ca și minorii, să ceară restituirea în *integrum*. Cpr. Goudsmit, *Cours de pandectes*, I, § 111, p. 343, 344.

⁽³⁴⁾ C. Liège. *Pasicrisie belge*, 80. 2. 122. Cpr. T. Huc, VIII, 188. — Vezi însă Vincent et Pénaud, *Dictionn. de droit international*, V^o *Oblig.*, 88, *in fine*, Cpr. și Laurent, *Droit international*, VIII, 256, *in fine*.

⁽³⁵⁾ Cpr. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6817. Marcadé, IV, 882. Thiry, III, 105. Demolombe, XXIX, 79 bis. Laurent, XIX, 26. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 276, text și nota 19. T. Huc, VIII, 191. Larombière, IV, art. 1304, No. 60. Planiol, II, 1344. Taulier, *Théorie raisonnée du Code civil*, IV, p. 454. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, II, 1153.

⁽³⁶⁾ Cpr. Cas. fr. D. P. 57. 1. 425. Sirey, 58. 1. 209. Pand. fr. *Oblig.*, I, 6818 și *Don. et testaments*, II, 11465 urm. Planiol, II, 1344. Thiry, III, 105 — Chestiunea este însă controversată în privința împărțelii făcută prin donațiune. V. t. III al Comentariilor noastre de drept civil, p. 669, text și nota 2, unde se arată controversa. Cpr. și Répert. Dalloz. *Supplém.*, *Disp. entre vifs*, 1163 urm.

⁽³⁷⁾ Cpr. Baudry, II, 1168. Arntz, III, 292. Planiol, II, 1344. Laurent, XIX, 23, 25. Marcadé, IV, 882. T. Huc, VIII, 191. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6819. — *Contră*. Demolombe, XXIX, 48. Colmet de Santerre, V, 265 bis IX. Larombière, IV, art. 1304, No. 61. Aubry et Rau, IV, § 339 p. 274, 275. Cas. fr. și C. Paris. Sirey, 38. 1. 426. D. P. 83. 1. 61. — Conform acestei din urmă păreri, atât Curtea de casație din Franța cât și Curtea din Angers au decis că minorul nu are de cât zece ani de la majoritate pentru a fi restituit contra unei plăți făcută în timpul minorității sale, fără îndeplinirea formelor legale. Vezi Sirey, 38. 1. 426 și Répert. Dalloz, *Oblig.*, 2850, 4°. Cpr. Laurent XIX, 24. Pand. fr., I, *Oblig.*, 6821 urm.

acțiunilor care aparțin părților ce au figurat în convenție sau reprezentanților lor, ear nici de cum acelora care aparțin terțiilor, în privința cărora actul încheiat între părți este *res inter alios acta*⁽³⁸⁾; de unde rezultă că acțiunea pauliană sau revocatorie (art. 975 C. civ.) nu se va prescrie prin zece ani ci prin treizeci de ani, conform dreptului comun (art. 1890)⁽³⁹⁾. Rațiunea acestei deosebiri este lesne de priceput. Părțile cunoscând în genere viciul actului ce ele au încheiat, sunt presupuse că au înțeles a'l ratifica, dacă au lăsat să treacă zece ani fără a'l ataca; pe când terții putând foarte bine să nu cunoască convenția părților, precum și viciile de care ea este atinsă, nu se poate deduce din tăcerea lor timp de zece ani voința de a renunța la dreptul ce ei au de a o sfârâma.

Aceiaș soluție este admisă și în privința acțiunii în simulație⁽⁴⁰⁾.

Cât pentru acțiunea subrogatorie sau indirectă (art. 974), soluția nu mai este aceeaș, pentru că, prin această acțiune, creditorii nu fac de cât să exercite drepturile debitorului lor⁽⁴¹⁾.

În cât privește chestiunea de a se ști dacă prescripția de zece ani este sau nu aplicabilă acțiunii care ar aparține moștenitorilor dăruitorului contra unei donațiuni nulă în privința formelor, ea este controversată, și unii declară aplicabilă în specie prescripția de treizeci de ani. Am văzut însă mai sus că, după părerea generală, moștenitorii trebuie să propue anularea în curs de zece ani de la moartea autorului lor, căci, dacă în acest timp, ei ar rămânea în inacțiune, viciile actului ar dispărea și el ar rămânea valid.

(Va urma)

D. Alexandresco

⁽³⁸⁾ Cpr. Laurent, XIX, 27. Baudry, II, 1168. Thiry, III, 106. Demolombe, XXIX, 118. Aubry et Rau, IV, § 339, p. 275, 276. T. Huc, VIII, 191. Planiol, II, 1345. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6826, și toți autorii.

⁽³⁹⁾ Cpr. Cas. rom. și C. București Bulet. S-a 1, 1886, p. 917. *Dreptul* din 1887, No. 9 și din 1888, No. 56. *Dreptul* din 1890, No. 67. Cas. fr. D. P. 65. 1. 19. Sirey, 65. 1. 65. T. Huc, VII, 229 și VIII, 191. Planiol, II, 1345. Thiry, II, 650 și III, 106. Baudry, II, 926 și 1168. Leroux de Bretagne, *op. cit.*, 1123. Arntz, III, 95. Giorgio Giorgi, *Teoria delle obbligazioni nel diritto moderno italiano*, II, 359. Demolombe, XXV, 239 urm. și XXIX, 119. Laurent, XVI, 467 urm. și XIX, 27. Vezi și t. V al Comentariilor noastre, p. 257, text și nota 2. — *Contră*. C. București (decisie casată). *Dreptul* din 1886, No. 63. Păucescu, *Oblig.*, I, 441 urm. și autoritățile citate în t. V al lucrării noastre, p. 256, nota 3.

⁽⁴⁰⁾ Cas. rom. și C. București. *Dreptul* din 1887, No. 36 și 68. *Dreptul* din 1890, No. 67. C. Alger. *Pand. Périod.* 97. 1. 449. Pand. fr., *Oblig.*, I, 6839. Demolombe, XXIX, 128. Baudry, II, 1168. T. Huc, VIII, 191, *in fine*. V^o și t. V al lucr. noastre, p. 283, nota 1.

⁽⁴¹⁾ Cpr. Thiry, III, 106, *in fine*.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ (JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de casație, secția I
30 Ianuarie 1901

Președinția D-lui Gr. Lahovari, Președinte
I. N. Mongescu cu Ministerul
de Finance

Contestație la urmărire —
Cheltueli de judecată.—Terțiul
urmărit.— Obligația de a de-
pune suma datorată.— Legea
de urmărire, Art. 20.—Casare.

*Terțele persoane cari nu da-
toarează direct și personal către
Stat nu sunt obligate a depune
suma datorită pentru a se putea
judeca în contestația la urmărire.
Această obligație fiind impusă
numai acelor cari sunt direct
și personal responsabili către
Stat, pentru ca ast-fel Statul să și
poată asigura creanțele sale, în
cas când debitorii ar cerea să'l
frustreze.*

Decisiunea 44/901.—Casată sentința trib. Dolj,
secția II, No. 519/98, în urma recursului făcut
de Ion N. Mongescu în proces cu Ministerul de
Finance.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Gh.
Liciu;

Pe recurent în desvoltarea motivelor de casare; și
Pe d. N. Nicolescu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Făcând contestațiune contra sus zisei urmăririi, mă
plângeam că rău sunt urmărit pentru suma de lei 120
întru cât nu datorez de cât lei 20 pe care ți voi a-
chita imediat, ceea ce am și făcut înainte de data pro-
nunțării decisiunii administrațiunii financiare ca primă
instanță, iar suma de lei 100 o contest neprivindu-mă
pe mine ci pe o altă persoană; cu toate acestea însă mi
s'a respins contestațiunea pentru că nu am consemnat
suma conform art. 20 din legea de urmărire.

«In contra acestei decisiuni am făcut apel la tribunal
conform art. 20 din sus zisa lege, și la ambele înfă-
țișeri am susținut că până ce d. Ministru al financelor
nu va dovedi în instanță cu acte legale conform art.
1 din legea de urmărire, că în adevăr îi datorez și
suma de lei 100 pentru care își mai menține urmări-
rea, eu nu mă cunosc obligat la consemnarea sumei
de oare-ce Inalta Curte de casație și justiție a statuat
prin mai multe jurisprudențe, că toți cei de al treilea
interesăți în măsurii de urmăririi precum în speță mă
găsesc eu întru cât nu datorez nimic din acea sumă

Cour de cassation, 1e chambre
30 Janvier 1901

Présidence de M. Gr. Lahovary, Président
J. N. Mongesco contre Minis-
tère des Finances

Contestation à une pour-
suite.—Frais de justice.—Tiers
poursuivi.—Obligation de con-
signer la somme due.—Loi des
poursuites. Art. 20.—Cassation.

*Les tiers qui ne sont pas re-
devables directement et person-
nellement à l'Etat ne sont pas o-
bligés de consigner la somme due
par eux pour s'entendre dire re-
cevables dans leur contestation
à une poursuite. Cette obligation
n'est imposée qu'à ceux qui sont
directement et personnellement
responsables envers l'Etat, et cela
afin d'assurer le recouvrement
des créances dues à l'Etat au cas
où ses débiteurs de mauvaise foi
chercheraient à l'en frustrer.*

de lei 100, nu sunt obligat la consemnarea unei atari
sume; și de și tribunalul la prima înfățișare admi-
țând de fondată cererea mea a obligat pe Minister să
dovedească cu acte legale datoria ce'mi pretindea, to-
tuși la ultima înfățișare, mi-a respins apelul ca nere-
gulat conform art. 57 din legea timbrului.

«Tribunalul după cum a judecat, a violat și inter-
pretat rău art. 1 și 20 din legea de urmărire și mai
pre sus de toate art. 57 din legea timbrului, care nici
n'a fost în discuțiune și nici nu putea fi întru cât
suma pretinsă provenea după cum pretinde Ministerul
din cheltuelile de judecată iar nu taxe sau amenzi de
timbre după cum sună acest articol».

Având în vedere sentința supusă recursului din care
resultă că recurentul I. N. Mongescu fiind urmărit în
baza legii de urmărire de către perceptorul fiscal al
circ. I din Craiova pentru suma de 120 lei, a făcut
contestațiune, susținând că dânsul personal nu dato-
rește de cât 20 lei, sumă ce s'a oferit să plătească ime-
diat și pe care a și achitat'o chiar, mai nainte ca ad-
ministratoarea financiară să se pronunțe ca primă in-
stanță asupra contestațiunii sale, iar că pentru restul
de 100 lei, datoria nu'l privește pe dânsul, ci pe soția
sa Elena Mongescu, care rămăsese condamnată în mod
definitiv să plătească Statului ca cheltueli de judecată
prin decisiunea acestei Inalte Curți cu No. 387/92; că
administratoarea financiară al județului Dolj prin deci-
siunea cu No. 15631/98 a declarat contestațiunea de
inadmisibilă, pe motiv că recurentul nu s'a conformat
prescripțiunilor art. 20 din legea de urmărire, de a de-
pune suma urmărită; că recurentul Mongescu făcând
apel, a susținut și dinaintea tribunalului că datoria
de 100 lei, ce mai era de plată, nu'l privea pe dânsul,
ci pe soția sa, și tribunalul prin sentința atacată
azi cu recurs, întemeiându-se pe dispozițiunile art. 57
din legea timbrului, a respins apelul ca neregulat
făcut;

Considerând că obligațiunea prescrisă de art. 20 din
legea de urmărire se impune numai acelor cari sunt
direct și personal responsabili către Stat, în scopul
numai ca Statul să și poată asigura creanțele în cazul
când debitorii ar încerca să'l frustreze;

Că, dar, față cu terțiile persoane cu care Statul nu
are nici o legătură juridică, nu există nici o rațiune
a li se cere consemnarea sumei datorită de alții, în
casul când asemenea persoane fac contestațiune la ur-
mărire, spre a se apăra ast-fel de urmărire pe ne-
drept îndreptată contra lor;

Considerând că ast-fel fiind, când recurentul prin
contestațiunea care face obiectul procesului de față, a
pretins că nu dânsul este debitorul sumei ce se urmă-
rea de Stat, ci o altă persoană, tribunalul era dator
să cerceteze în fapt acest lucru, și numai constatân-
du-l de neadeverat, putea față cu dispozițiunile sus ci-
tatului text de lege, să declare contestațiunea inadmi-
sibilă, pe motiv că recurentul nu consemnase suma
pentru care era urmărit;

Că dar, tribunalul, neprocedând ast-fel, pe lângă că
a nesocotit dispozițiunile citatului text de lege, dar a
și aplicat greșit în specie, dispozițiunile art. 57 din le-

gea timbrului, care conține dispozițiunii cu totul străine de firea pricinei de față și ast-fel a pronunțat o hotărîre casabilă ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Curtea de apel București
secția I

1 Noembre 1900

Preșid. D-ului Ath. C. Kivu, Prim-Președ.

Mănăstirea Samurcaș cu Mândica Iordăchescu și alții

Legat pios sau remuneratoriu. Aducerea lor la îndeplinire. — Legatul lăsat unei mănăstiri. — Lipsa de capacitate a Stariței de a-l cere. — Art. 811 C. civ.

Legatele pioase făcute pentru mântuirea sufletului testatorului, fiind considerate în genere mai mult ca remuneratorii de cât ca o pură liberalitate, sunt valabil instituite desemnându-se numai titularul oficiului chemat a le aduce la îndeplinire, cum ar fi Starița unei mănăstiri. Dar, un legat, lăsat unei mănăstiri, nu dă drept Stariței acelei mănăstiri să-l reclame; acest drept aparținând Ministerului Cultelor, singurul care are capacitate după lege de a-l primi.

Cour d'appel de Bucarest
1-e chambre

1 Novembre 1900

Preșid. de M. Ath. C. Kivu, Premier-Présid

Couvent de Samurcas contre Mandica Iordachesco et autres

Legs à titre d'oeuvre pie ou rémunératoire. — Exécution de ce legs. — Legs en faveur d'un couvent. — Incapacité de la supérieure de le réclamer. — Art. 811 du Code civil (910 français).

Les legs à titre d'oeuvre pie, pour l'obtention du repos de l'âme du testateur, étant, en règle générale, plutôt considérés comme des legs rémunératoires que comme une pure liberalité, sont valablement institués en la personne du titulaire de l'office appelé à en bénéficier, en l'espece, de la supérieure d'un couvent. Mais le Ministère des Cultes a seul la capacité requise pour réclamer et recevoir le legs institué en faveur d'un couvent, et cela à l'exclusion de la supérieure de ce couvent.

Decisiunea civilă 164/900

S'a ascultat d. avocat M. Teodorian din partea apelantei Mănăstiri Samurcași în desvoltarea motivelor de apel și d. avocat C. C. Anastasiu din partea intimatelor Marghioala Petrovică și Mândica Iordăchescu în combateri ;

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de d. M. Teodorian în calitate de mandatar al Superioarei Mănăstirei Samurcași-Ciorogârla și al membrilor consiliului economic al zisei mănăstiri în contra sentinței No. 103/900 a trib. Ilfov, secția III prin care i se respinge acțiunea ce a intentat în contra d-nelor Mândica Iordăchescu și Marghioala Petrovică ;

Ascultând pe părți în desbateri și văzând actele exhibitate în instanță precum și conclusiunile scrise atașate la dosarul cauzei ;

Având în vedere că apelantele prin acțiunea intentată în contra d-nelor Mândica Iordăchescu și Marghioala Petrovică, cer a fi obligate numitele părâte în calitate de moștenitoare ale defunctei Luxița Valter, la plata sumei de zece mii lei cu dobinzi și cheltueli invocând ca titlu în contră-le testamentul defunctei Luxița Valter, autentificat la No. 121/80 de trib. Ilfov, secția III ;

Având în vedere că prin art. 2 din menționatul tes-

tament defuncta Luxița Valter dispune : «Pentru parastasele și pomenile de religia noastră ortodoxă în pomenirea mea și a fiului meu Nicolae să se cumpere de executorele testamentar bonuri de lei noi șase mii, care se vor depune la Casa de Depuneră și cupoanele lor de două ori pe an se vor libera în mâna Stariței schitului de călugărițe numit Samurcași la Ciorogârla, județul Ilfov, unde să fiu și eu înmormântată iar din acest venit va face Starița patru parastase împreună cu pomeni pe an în numele meu și al fiului meu, adică unul la sf. Nicolae, altul la moși, un altul la Sâmbăta morților și cel-l-alt la Joia mare, fie-care parastas să coste până la 10 galbeni iar restul de va prisosi va rămâne pentru osteneala Stariței și acestea vor fi observate de nepoatele mele prin cunoștința d-lui Sache, executorul testamentului, până la 7 ani, dintre care arzând și două candelă la morminte, iar, capitalul acestor bonuri se va întrebuița la reparația acestui schit, pentru pomenirea mea și a fiului meu» ;

Având în vedere că intimele atât înaintea primei instanțe, cât și azi în apel se opune la executarea dispozițiunilor testamentare de mai sus, invocând în drept lipsa de capacitate a mănăstirei de a primi legate susținând că chiar de ar avea capacitatea îi lipsește autorizațiunea cerută de art. 811 Cod. civ., iar în fapt pretinde că dênsele au făcut parastasele și pomenile pentru care defuncta Luxița Valter a legat venitul sumei de șase mii lei, susținând că astă-ză fiind trecuți șapte ani de la moartea testatoarei nu se mai poate face ; că în ce privește reparația mănăstirei cu capitalul de 6000 lei nu Starița mănăstirei este în drept a o pretinde să se facă, de și dênsele s'au și executat făcând schitului reparațiune și împrejmuind pe acolo pe unde li s'au arătat că este nevoe ;

Considerând că prin dispozițiunea testamentară de mai sus defuncta Luxița Valter nu lasă nici un legat comunităței religioase «mănăstirea Samurcași - Ciorogârla» și din acest punct de vedere discuțiunea cesțiune de a se ști dacă mănăstirile în urma secularisărei averilor lor decretată prin legea de la 1863 și-au perdut capacitatea lor de persoane morale, devine fără interes ;

Considerând că această dispozițiune testamentară conține două legate, unul pentru facerea parastaselor și pomenilor prevăzute de religia ortodoxă pentru pomenirea defunctei testatoare și fiului său Nicolae, mort înaintea ei, și cu sarcina de a se arde două candelă la morminte, afectând pentru îndeplinirea lui cupoanele capitalului de 6000 lei plasat în efecte pentru un timp de 7 ani, iar cel de al doilea consistând din acest capital de lei șase mii pentru bine faceri și anume pentru repararea mănăstirei Samurcași - Ciorogârla din jud. Ilfov ;

Considerând că primul legat fiind făcut pentru mântuirea sufletului defunctei testatoare și sufletului fiului său Nicolae este un legat pios și ca atare valabil ; că atari legate fiind potrivite mai mult ca legate remuneratorii de cât o pură liberalitate sunt valabil instituite, desemnându-se numai titularul oficiului chemat a le aduce la îndeplinire, cum în speță Starița mănăstirei Samurcași-Ciorogârla ;

Considerând că de și intimele susțin că voința testatoarei s'a adus la îndeplinire de către dăsele, totuși cu nimic nu s'a dovedit susținerea lor și nici au invocat vre-o dovadă pentru stabilirea alegațiunei lor; că în tot cazul voința testatoarei urmează a se îndeplini așa cum a dictat-o ca rugăciunile, pomenile și întreținerea candelilor să se facă de Starița mănăstirei Samurcași-Ciorogârta; bine înțeles acea ce s'ar găsi funcționând în această calitate în timpul de 7 ani în cursul căruia a voit să se facă aceste servicii;

Considerând că faptul trecerei celor 7 ani de la moartea Luxiței-Valter nu face imposibilă îndeplinirea voinței testatoarei de oare-ce nici o dispozițiune religioasă nu împiedică a se face rugăciunile și pomenile pentru mântuirea sufletului mai târziu dacă prin împrejurări nu s'a putut face în cei dintâi 7 ani de la moartea numitei testatoare;

Că așa fiind pentru îndeplinirea ultimei voințe a defunctei Luxița Valter în ce privește primul legat, intimele urmează a depune la Casa de Depunerii suma de 6000 lei în efecte publice după cursul zilei, și cupoanele să se libereze superioarei mănăstirei Samurcași-Ciorogârta, la scadență, de două ori pe an pentru facerea parastaselor, pomenilor și întreținerea a două candelile la morminte în timpul de 7 ani în condițiile prevăzute de art. 2 din testamentul zisei defuncte autentificat la No. 121/80 de trib. Ilfov, secția a III-a;

Considerând că în ce privește cel de al doilea legat, legatul de 6000 lei, plasat în efecte și lăsat de defuncta Luxița Valter pentru facerea reparațiilor mănăstirei Samurcași-Ciorogârta, întru cât testatoarea nu de seamă de către cine are să se facă aceste reparațiuni, el nu poate fi primit și cerut de cât de către autoritatea în sarcina căreia există azi după legi și regulamente întreținerea acestei mănăstiri și în specie numai de Ministerul Cultelor;

Văzând art. 140 din Pr. civ. și dispozițiile art. 42 din legea timbrului;

Pentru aceste considerante redactate de d. consilier Gr. Ștefănescu, Curtea în majoritate, admite apelul, etc (ss) Ath. C. Kivu, I. E. Dobrescu, Gr. Ștefănescu

Grefier, (s) N. Brătianu.

Opiniune

Având în vedere că defuncta Luxița Valter, prin testamentul ei din 7 Septembrie 1880 pune îndatorire executorului testamentar de a cumpăra bonuri de 6000 lei, și a le depune la Casa de Depunerii, pentru ca cupoanele să se libereze de două ori pe an în mâna Stariței Schitului Samurcași, spre a'î face cu acei bani câte 4 parastase pe an, în timp de 7 ani, iar restul, de va prisosi, să rămână în folosul stariței, drept remunerațiune;

Având în vedere că întru cât privește capitalul de 6000 lei, testatoarea 'l afectează la repararea schitului;

Având în vedere că moștenitoarele defunctei, nedepunând suma de 6000 lei la Casa de Depunerii, atât mănăstirea Samurcași, cât și Starița personal, le-au intentat înaintea trib. Ilfov acțiunea de față, pe care tribunalul a respins-o prin sentința apelată;

Având în vedere că în contra acestei sentințe s'a

făcut apel de către d. avocat M. Theodorian, în calitate de procurator numai al mănăstirei Samurcași, iar nu și al stariței personale;

Având în vedere motivele majorității pe care le împărtășesc, în privința apelului mănăstirei relativ la capitalul de 6000 lei;

Considerând în privința Stariței, personal, că ia nu a făcut apel în termenul legal, în contra sentinței care'i respinge cererea și că ast-fel această sentință a dobândit autoritatea lucrului judecat;

Considerând că chiar dacă s'ar admite că apelul trebuie considerat ca făcut și în numele ei, și că se poate intra în cercetarea cererei sale, totuși această cerere ar trebui să fie respinsă ca făcută de o persoană fără calitate, de oare-ce, conform dispozițiilor testamentului, executorul testamentar singur ar fi în drept a formula o asemenea cerere, iar nu Starița de la Samurcași;

Considerând că, chiar dacă s'ar trece și asupra acestor fine de neprimire, cererea Stariței totuși ar fi inadmisibilă pentru cuvântul că de și un legat în scop de a face pomeniri după moarte, este valabil, el călă însă a fi făcut unei persoane certe, care să fie însărcinată cu executarea voinței testatorului;

Considerând că în specie acest legat este făcut Stariței de la Samurcași, fără a se arăta cu precizie dacă se avea în vedere persoana anume care la acea epocă era investită cu demnitatea de Stariță sau oricare alta i-ar fi succedat după vremuri;

Considerând că, în primul cas, Starița care ocupa această funcțiune în momentul morții testatoarei a încetat și ea din viață și ast-fel Starița actuală nu are nici o calitate pentru a reclama legatul, iar în al doilea cas, persoana legatarii fiind incertă, de oare-ce nu se știa care persoană va fi Starița mai târziu, legatul trebuie considerat ca nul;

Considerând de alt-fel că conform regulilor bisericești ortodoxe, parastasele trebuiesc făcute în ziua aniversării morții în cei d'întâi 7 ani după moarte, de oare-ce atunci corpul a putrezit, oasele urmează a fi desgropate și parastasele nu mai are rațiuni de a fi;

Considerând că de la moartea testatoarei a trecut 9 ani și că din desbateri rezultă că parastasele prescrise de religia ortodoxă, au fost chiar făcute de moștenitoare la sorocéle cuvenite;

Considerând că prin urmare nu mai există nici un motiv pentru a se da alij banii Stariței spre a face alte noi parastase, cari de alt-fel ar fi tardive;

Considerând în fine că remunerațiunea, pe care testatoarea o acordă Stariței ar avea de scop de a răsplăti ostenele ce 'și-ar fi dat, dacă ar fi făcut parastasele și că în specie Starița nefăcând parastasele nu 'și-a dat nici o osteneală și în consecință nu are drept la nici o remunerațiune;

Considerând că în consecință apelul făcut de mănăstirea Schitului Samurcași și de Starița aceluși schit urmează a fi respins;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge apelul.

(s) V. Bossy.